

Forslag

til

Lov om ændring af lov om udøvelse af tandlægevirksomhed. (Tandplejere).

Fremsat den 6. november 1973 af *indenrigsministeren*.

§ 1.

I lov nr. 190 af 11. juni 1954 om udøvelse af tandlægevirksomhed, som ændret ved lov nr. 170 af 24. maj 1955 og lov nr. 187 af 26. maj 1965, foretages følgende ændringer:

1. § 4, stk. 2, ophæves, og i stedet indsættes:

„Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter regler om, i hvilket omfang tandlæger må anvende medhjælpere til instrumentel behandling af patienter. Sådanne medhjælpere skal have gennemgået uddannelsen som tandplejer, og behandlingen skal udføres efter tandlægens instruktion og under dennes tilsyn.

Stk. 3. Regler for uddannelse af tandplejere fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med indenrigsministeren.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at udenlandske uddannelser i erhvervsmæssig henseende ligestilles med dansk uddannelse som tandplejer.“

2. I § 8 indsættes som *stk. 2*:

„Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af § 4, stk. 2, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.“

§ 2.

Loven træder i kraft den 1. april 1974.

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget har til hensigt at skabe hjemmel for tandlægenes anvendelse af hjælpepersonale — tandplejere — ved instrumentel behandling af patienter.

Spørgsmålet om en udvidet anvendelse af hjælpekræfter i odontologisk praksis har været genstand for nærmere overvejelser, siden sundhedsstyrelsen i marts 1965 over for det af folketinget da nedsatte udvalg til behandling af forslag til lov om ændring af lov om tandlægevæsenet gav udtryk for den opfattelse, at der til aflastning af tandlægen i dennes kliniske og profylaktiske arbejde bør indføres hjælpekræfter, der kan virke som assistance for tandlægen under dennes tilsyn og ansvar.

Indenrigsmin. 4. kt. j. nr. 540/19-1-1973.

I en betænkning afgivet af et af Dansk Tandlægeforening nedsat udvalg blev i 1966 bl. a. foreslået, at der — i lighed med hvad der er tilfældet flere steder i udlandet, således i Norge og Sverige, — indføres en ny kategori af hjælpekræfter, tandplejere, der skulle udføre mere selvstændigt arbejde i forbindelse med tilsyn af patienterne og profylaktisk indsats. Væsentlige og nødvendige profylaktiske opgaver, og i nogen grad terapeutiske opgaver, ville kunne løses af denne gruppe. Efter et forberedende arbejde i et af Dansk Tandlægeforening nedsat kontaktudvalg vedrørende hjælpekræfter nedsatte indenrigsministeriets uddannelsesnævns for sundheds-væsenet i april 1969 en arbejdsgruppe, der fik til opgave at udarbejde detaljerede planer til praktisk

iværksættelse af en uddannelse af tandplejere (og af klinikassistenter for tandlæger) på grundlag af Dansk Tandlægeforenings forslag. Arbejdsgruppen afgav betænkning i august 1969 (betænkning nr. 596/1971) med forslag bl. a. om iværksættelse af en 2-årig uddannelse som tandplejer. Det fremgår af betænkningen, at udenlandske erfaringer viser, at der er et behov for denne hjælpkraft i privat odontologisk praksis, ligesom der fandtes at være et betydeligt behov for tandplejere inden for den offentlige tandpleje, først og fremmest skoletandplejen, men også på hospitaler, plejehjem, åndssvageanstalter m. v.

Ved kongelige anordninger nr. 363 og nr. 364 af 26. juli 1972 blev det herefter bestemt, at der under Københavns og Århus Tandlægehøjskoler efter undervisningsministerens nærmere bestemmelse kunne oprettes skoler for uddannelse af tandplejere og klinikassistenter for tandlæger. Ved undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 398 af 31. august 1972 fastsattes de nærmere krav til uddannelse af tandplejere, og i september 1972 påbegyndtes en 2-årig tandplejeruddannelse på Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere i København. I september 1973 iværksattes den tilsvarende uddannelse i Århus.

Efter at have gennemgået denne uddannelse vil tandplejeren være kvalificeret til at bistå tandlægen ved en række tandlægelige funktioner, herunder i et vist omfang ved instrumentel behandling af patienter.

Den gældende tandlægelovs § 4, stk. 2, forbyder imidlertid tandlægerne at benytte medhjælpere til instrumentel behandling af patienter, og en ændring af denne bestemmelse er derfor nødvendig, for at tandplejerne kan benytte deres uddannelse fuldt ud.

Det af indenrigsministeriet den 25. januar 1973 nedsatte udvalg vedrørende en revision af tandlægeloven fik derfor i sit kommissorium udtrykkeligt pålagt at fremkomme med forslag til lovgivning om tandplejernes virksomhed i så god tid, at der i begyndelsen af folketingsåret 1973-74 kunne fremsættes lovforslag, således at tandplejeren kan udføre de arbejdsopgaver, der er foreslået i den nævnte betænkning nr. 596/1971, uanset at visse af disse opgaver strider imod den gældende lov om udøvelse af tandlægevirksomhed.

Udvalget har den 21. juni 1973 til indenrigsministeriet afgivet en redegørelse med forslag til lovgivning om tandplejernes virksomhed. Det fremgår af udvalgets redegørelse, at da lovforslag om tandplejernes virksomhed skal fremsættes, inden udvalget har afsluttet sit arbejde med udarbejdelse af forslag til en ny tandlægelov, har udvalget alene fundet at

kunne tage stilling til de ændringer i den gældende tandlægelov, som en lovgivning om tandplejernes virksomhed vil betyde. Det vil formentlig derfor være nødvendigt på et senere tidspunkt i tandlægelovudvalgets arbejde at overveje reglerne om tandplejere set i lyset af de bestemmelser, udvalget i øvrigt måtte foreslå i en ny tandlægelov. Da tandplejeren alene vil virke som en hjælpkraft for tandlægen efter dennes instruktion og under dennes tilsyn, og ikke udøve selvstændigt erhverv, har udvalget ikke fundet, at der er behov for regler for særligt tilsyn fra sundhedsstyrelsen udover det tilsyn, som sundhedsstyrelsen udøver med tandlægens virksomhed i medfør af tandlægelovens § 6, ligesom der heller ikke er skønnet behov for en autorisationsordning for tandplejere eller anden form for offentlig godkendelse.

Indenrigsministeriet kan for sit vedkommende tilslutte sig udvalgets indstilling, og det nu fremsatte lovforslag er i overensstemmelse hermed.

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for staten eller kommunerne. I det omfang, tandplejere vil blive anvendt i den kommunale børnetandpleje til aflastning af tandlægerne, vil der kunne blive tale om økonomiske besparelser.

II. Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til nr. 1.

Efter den gældende lovs § 4, stk. 2, må tandlægen ikke benytte teknisk medhjælp ved instrumentel behandling af patienter.

Det foreslås, at tandlæger får adgang til at benytte personer, der har gennemgået uddannelsen som tandplejer, som medhjælp ved instrumentel behandling af patienter, men således at indenrigsministeren fastsætter, hvilke former for instrumentel behandling tandplejerne skal kunne bistå tandlægerne med. Fastsættelsen af disse regler vil ske efter indstilling fra sundhedsstyrelsen og på baggrund af tandplejeruddannelsens indhold.

Tandplejeruddannelsens nuværende indhold kvalificerer tandplejeren til at bistå tandlægen ved instrumentel behandling i forbindelse med 1. patientundersøgelser, 2. fjernelse af hårde og bløde tandbelægninger, 3. pudsnings og polering af tandrestaureringer og 4. indsætning og aftagning af tandreguleringsapparatur. Regler i overensstemmelse hermed vil blive fastlagt i en af indenrigsministeriet udstedt bekendtgørelse. Det bemærkes, at der ikke er fundet behov for fastsættelse af regler for den del af tand-

plejernes virksomhed, der kan betragtes som ikke-instrumentel. Virksomheden på dette område må her afhænge af den pågældendes uddannelse og kunnen på samme måde, som tilfældet f. eks. er for klinikassistenter.

Bestemmelsen i stk. 4 åbner mulighed for, at personer med tandplejeruddannelse erhvervet i udlandet kan virke her i landet som tandplejer. Af administrative hensyn og da der er tale om en person, der skal virke under tandlægens instruktion og tilsyn, er forslaget formuleret således, at der foretages en generel vurdering af, om tandplejeruddannelsen i et andet land kan sidestilles med dansk tandplejeruddannelse. Det vil derfor i almindelighed ikke være nødvendigt at foretage en konkret vurdering af den enkelte ansøgers uddannelse.

Til nr. 2.

Da tandplejernes virksomhed skal udøves under tandlægens tilsyn og instruktion, foreslås det, at indenrigsministeren får adgang til at fastsætte bødestraf for tandlæger, der benytter tandplejere ved instrumentel behandling i videre omfang end hjemlet i de af indenrigsministeren fastsatte regler. En tandplejer, der uberettiget udfører instrumentel behandling, vil kunne straffes for overtrædelse af tandlægelovens § 8, stk. 1, for uberettiget udøvelse af tandlægevirksomhed.

Til § 2.

Det første hold tandplejere afslutter uddannelsen ved Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere i København i sommeren 1974. Under henvisning hertil foreslås ikrafttrædelsestidspunktet fastsat til 1. april 1974.

Bilag.

I dette bilag findes i venstre spalte §§ 4 og 8 i lov om udøvelse af tandlægevirksomhed i den gældende formulering, medens lovforslaget findes i højre spalte.

Gældende formulering.

§ 4. Tandlæger kan uden særlig næringsadkomst fremstille og anbringe kunstige tænder og tandrækker samt uddanne og anvende tekniske medhjælpere.

Stk. 2. Disse medhjælpere må dog ikke benyttes til instrumentel behandling af patienter.

§ 8. Ubertigtet udøvelse af tandlægevirksomhed eller overtrædelse af denne lovs bestemmelser straffes med statskassen tilfaldende bøder. Under særligt skærpende omstændigheder kan straf af hæfte indtil 6 måneder anvendes. Sagerne behandles som politisager.

Forslaget.

§ 4. Tandlæger kan uden særlig næringsadkomst fremstille og anbringe kunstige tænder og tandrækker samt uddanne og anvende tekniske medhjælpere.

Stk. 2. Indenrigsministeren fastsætter regler om, i hvilket omfang tandlæger må anvende medhjælpere til instrumentel behandling af patienter. Sådanne medhjælpere skal have gennemgået uddannelsen som tandplejer, og behandlingen skal udføres efter tandlægens instruktion og under dennes tilsyn.

Stk. 3. Regler for uddannelse af tandplejere fastsættes af undervisningsministeren efter forhandling med indenrigsministeren.

Stk. 4. Indenrigsministeren kan fastsætte regler om, at udenlandske uddannelser i erhvervsmæssig henseende ligestilles med dansk uddannelse som tandplejer.

§ 8. Ubertigtet udøvelse af tandlægevirksomhed eller overtrædelse af denne lovs bestemmelser straffes med statskassen tilfaldende bøder. Under særligt skærpende omstændigheder kan straf af hæfte indtil 6 måneder anvendes. Sagerne behandles som politisager.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af § 4, stk. 2, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.